Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Afdoening motie

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	26 juni 2025
Portefeuille(s)	Afval & Reiniging
Portefeuillehouder(s):	Hester van Buren
Behandeld door	Afval & Grondstoffen, bestuurszaken.afvalketen@amsterdam.nl
Onderwerp	Afdoening motie 634.24 van de leden Burgers (VVD) c.s.

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de vergadering van de gemeenteraad van 11-12-2024 heeft uw raad bij de behandeling van het vaststellen van de Najaarsnota 2024 motie 634 van de leden Burgers c.s. aangenomen. Daarin wordt het college gevraagd om:

- *De nieuw gevormde Voorziening Afvalstoffenheffing grondig uit een te zetten aan de hand van de genoemde criteria, conform het BBV. Dit zijn onder meer:*
  - *De reden van instellen;*
  - *Het doel waarvoor de voorziening wordt gevormd;*
  - *Een financiële onderbouwing in de vorm van een actueel beheerplan;*
  - *De omvang en de wijze van stortingen en bestedingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan;*
  - *De verwachte looptijd.*
- *De grondige uiteenzetting per Q2 2025 op te leveren.*

Met deze brief geeft het college uitvoering aan de motie.

Algemeen

De kosten van het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afval worden gedekt met de opbrengsten vanuit de afvalstoffenheffing. Deze exploitatie betreft een gesloten financieel systeem. De afvalstoffenheffing mag ten hoogste kostendekkend zijn. Alle over- en onderschrijdingen ten opzichte van de begroting worden daarom verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing. Dat betekent dat als er sprake is van lagere lasten of hogere baten dan begroot, het financiële voordeel wordt toegevoegd aan de voorziening. Dit geld blijft daarmee beschikbaar voor het dekken van toekomstige kosten in het gesloten systeem. Als er in enig jaar sprake is van hogere lasten of lagere baten dan begroot, dan komt dit financiële nadeel ten laste van de voorziening. Hiermee wordt voorkomen dat er een tussentijdse tariefsverhoging van de afvalstoffenheffing nodig is om de exploitatie van het gesloten systeem sluitend te krijgen.

Voorheen werden de over- en onderschrijdingen ten opzichte van de begroting verrekend met de Egalisatiereserve Afval. Volgens de BBV-voorschriften dient hiervoor echter een voorziening ingezet te worden. Daarom heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van najaarsnota 2024

besloten tot het omvormen van de Egalisatiereserve Afval en de Financieringsreserve Ondergrondse Afval Transport (OAT) naar een nieuwe Voorziening Afvalstoffenheffing.

Hieronder wordt nader ingegaan op de specifiek in de motie genoemde punten.

– **De reden van instellen**

De reden voor het instellen van de voorziening is het beter naleven van de voorschriften van het BBV op dit vlak. Hier ligt dus een wettelijke verplichting onder. De ACAM heeft hierop gewezen met een bevinding bij het Jaarverslag 2023. Met het opheffen van de Egalisatiereserve Afval en de Financieringsreserve OAT en het instellen van de Voorziening Afvalstoffenheffing is de bevinding van de ACAM afgedaan.

– **Het doel waarvoor de voorziening wordt gevormd**

Het doel van de voorziening is hetzelfde als het doel van de eerdere egalisatiereserve. Namelijk het reguleren van de over- en onderschrijding in het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing. Omdat de afvalstoffendekking ten hoogste kostendekkend mag zijn, wordt de voorziening gebruikt om eventuele overschotten te reserveren voor verrekening met de tarieven in de toekomst. Daarbij levert de voorziening een bijdrage aan een stabiele ontwikkeling van het tarief van de afvalstoffenheffing door het opvangen van grote fluctuaties in de kostenontwikkeling. Met het aanhouden van een saldo in de voorziening is er een buffer waarmee incidentele financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Dit voorkomt schommelingen in de tariefstelling van de afvalstoffenheffing.

<u>Specifiek met betrekking tot het OAT</u>

Zoals aangegeven is het saldo uit de Financieringsreserve OAT ook toegevoegd aan de voorziening. De financieringsreserve OAT is in 2017 ingesteld om de toekomstige hogere kapitaallasten van het OAT-systeem voor de afvalstoffenheffing op voorhand af te dekken. Conform het geactualiseerde gemeentelijke beleid rondom reserves stoppen we echter met het dekken van afschrijvingslasten uit financieringsreserves. Afschrijvingslasten worden altijd structureel in de begroting ingepast, zodat er geen tekort ontstaat bij een toekomstige vervangingsopgave als de reserve op enig moment is uitgeput. Met deze beleidslijn vervalt de oorspronkelijke argumentatie voor het apart houden van deze middelen om kapitaallasten OAT te dekken. De kapitaallasten van het OAT worden net als de kapitaallasten van alle andere investeringen opgenomen in de reguliere exploitatie van de afvalstoffenheffing. Het saldo van de voormalige financieringsreserve OAT is daarom geïntegreerd in het totale saldo van de voorziening Afvalstoffenheffing en is daarmee beschikbaar voor het reguleren van de over- en onderschrijdingen in het gesloten systeem.

– **Een financiële onderbouwing in de vorm van een actueel beheerplan**

In tegenstelling tot bijvoorbeeld een onderhoudsvoorziening, worden toevoegingen en aanwendingen aan deze voorziening niet planmatig begroot, tenzij het saldo fors hoger is dan het gewenste niveau. Het karakter van de voorziening is immers het egaliseren van overschotten en tekorten in het gesloten systeem.

– **De omvang en de wijze van stortingen en bestedingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan**

Onderstaand volgt een overzicht van de opbouw van het huidige saldo in de voorziening en de wijze waarop dit in de komende jaren zal worden aangewend.

Saldo ultimo 2024

Het saldo in de voorziening per ultimo 2024 bedraagt € 43,9 miljoen. Dit komt voor een bedrag van € 11,6 miljoen uit de Financieringsreserve OAT en voor € 32,3 miljoen uit de Egalisatiereserve Afval. Het saldo in de Egalisatiereserve Afval is met name in de periode 2022-2024 opgebouwd:

Stand per 1-1-2022	€ 3,5 miljoen	
Toevoeging overschot 2022	€ 13,3 miljoen	+
Toevoeging overschot 2023	€ 12,2 miljoen	+
Toevoeging overschot 2024	€ 3,3 miljoen	+
Stand ultimo 2024	€ 32,3 miljoen	

Intensivering aanpak schoon (€10 miljoen)

Bij de Begroting 2025 is besloten om incidenteel € 10 miljoen in te zetten vanuit de egalisatiereserve afval voor extra inzet op een schoner Amsterdam. Dit leidt tot een aanwending van de voorziening van € 5 miljoen in 2025 en € 5 miljoen in 2026.
Mogelijk worden aanvullend nog middelen ingezet voor de aanpak van grof afval.

Buffer voor tegenvallers

Gelet op het doel van de voorziening is het verstandig om een deel van de in het verleden gerealiseerde overschotten in de voorziening aan te houden als buffer voor onverwachte financiële tegenvallers. Zo kan worden voorkomen dat er direct een tariefsverhoging van de afvalstoffenheffing nodig is. Als richtlijn houden we daarbij een buffer aan van 3% van het totale kostenbeslag van de exploitatie afvalstoffenheffing. Dat komt grofweg neer op een saldo van € 6 miljoen. Dit niveau achten we toereikend om onverwachte tegenvallers eenmalig te kunnen opvangen. Indien een tegenvaller een structureel karakter heeft, dan zal dit in de meerjarige begroting moeten worden opgenomen.

Tariefstelling vanaf 2027

Gelet op het saldo per ultimo 2024 en rekening houdend met de geplande aanwendingen in 2025 en 2026 en het gewenste niveau van de buffer, is er nog sprake van een overschot in de voorziening. Dit overschot wordt betrokken bij de toekomstige tariefstelling. De inzet van het college hierbij is als volgt.

De afvalstoffenheffing wordt in 2025 en 2026 constant gehouden. De kostenstijgingen in deze jaren worden niet doorberekend aan de Amsterdammer, maar structureel gedekt vanuit de algemene middelen. Indien er zich in de jaren 2025 en 2026 financiële tegenvallers binnen het gesloten systeem voordoen, dan worden deze gedekt vanuit de voorziening.

Vanaf 2027 wordt het tarief van de afvalstoffenheffing weer jaarlijks bepaald. Daarbij spelen o.a. de reguliere inflatie vanaf 2027 en toenemende kapitaallasten een rol. Een overmatig saldo in de

voorziening wordt dan betrokken. Daarbij kan worden aangetekend dat het niet wenselijk is om het tarief te verlagen middels een eenmalige grote aanwending uit de voorziening. Want als de voorziening is uitgeput, dan moet deze tariefverlaging weer worden teruggedraaid. Dit leidt voor de bewoners tot een ongewenste grote schommeling in het tarief. Het overmatige saldo in de voorziening kan wel worden gebruikt om toekomstig benodigde tariefstijgingen te faseren. De benodigde tariefstijging kan dan vertraagd of in kleinere stapjes worden doorgevoerd. Bij de Begroting 2027 zal het college een concreet voorstel doen voor het tarief voor 2027. Op dat moment zal worden besloten of het dan aanwezige saldo in de voorziening kan worden ingezet om een noodzakelijke tariefverhoging uit te stellen of te temperen.

– **De verwachte looptijd**

Voor deze voorziening is geen einddatum bepaald. De looptijd van de voorziening is onbepaald omdat overschotten in de exploitatie van de afvalstoffenheffing altijd aan de voorziening moeten worden toegevoegd.

Het college beschouwt de motie hiermee als afgehandeld.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Hester van Buren
Wethouder Afval en Reiniging